

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Las Rysianka

Kod krajobrazu: 24-513.51-064

Położenie administracyjne: Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki;
Gmina Węgierska Górka, Powiat żywiecki;
Gmina Ujsoły, Powiat żywiecki

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Szeroki grzbiet z Halą Łyśniewską w masywie Romanki - widok z Hali Rysianka (fot. Adam Kaliszuk)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Las Rysianka
ID	1764
Kod krajobrazu	24-513.51-064
Typ, podtyp krajobrazu	3a - Z przewagą siedlisk borowych
Typ rzeźby terenu*	E - Krajobrazy górskie
Kod mezoregionu*	513.51
Nazwa mezoregionu*	Beskid Żywiecko-Orawski
Typ krajobrazu naturalnego*	Gór średnich i wysokich
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Średniogórskie erozyjne - erozyjne: Regła dolnego
Kod podokręgu geobotanicznego*	H.1a.5.b
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Zachodniej Części Beskidu Żywieckiego
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	33
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna karpacka, odmiana zachodniokarpacka, forma regłowa
Kod regionu historyczno-kulturowego*	III.A.5
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Podhale, Ziemia Żywiecka, Nowotawska
Położenie administracyjne	Gmina Jeleśnia, Powiat żywiecki; Gmina Węgierska Górka, Powiat żywiecki; Gmina Ujsoły, Powiat żywiecki
Powierzchnia (ha)	1672,37

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - leśny, z przewagą siedlisk borowych obejmujący lasy w Beskidzie Żywieckim w strefie grzbietowej Romanki, Rysianki i Palenicy - silnie rozcłonkowany kształt jednostki odzwierciedla układ grzbietów.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- zastosowania algorytmu w zakresie kryterium unikatowości ze względu na pojedyncze obiekty związane z wypasem (jak szałas na Hali Cudzychowej);
- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze związane są z występującymi tu cennymi zbiorowiskami roślinnymi zarówno leśnymi jak i murawowymi. Jest to także obszar istotny dla zachowania lokalnej flory i fauny. Najcenniejsze fragmenty jednostki objęto ochroną rezerwatową. Bardzo silna ekspozycja fizjonomiczna z rozległymi widokami na Beskidy i Tatry.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Rozległa jednostka leśna w położeniu grzbietowym, związana głównie z szerokimi grzbietami obejmującymi grzbiet graniczny (Trzy Kopce, Palenica, Munczolik) oraz odchodzące od niego grzbiety Romanki i Lipowskiego Wierchu. Teren należy w całości do Żywieckiego Parku Krajobrazowego (obejmuje najwyższe partie Beskidu Żywieckiego z masywami górskimi o znacznej deniwelacji i dużych nachyleniach terenu, z dominującymi zbiorowiskami leśnymi piętra regla dolnego i górnego, z polanami pasterskimi zagrożonymi współcześnie sukcesją lasu) oraz obszarów Natura 2000 Beskid Żywiecki PLH 240006 oraz PLB 240002 (ma duże znaczenie dla ochrony siedlisk przyrodniczych, roślin i zwierząt). Należy podkreślić, że teren charakteryzuje się dużą różnorodnością form geomorfologicznych i zróżnicowaniem szaty roślinnej z dobrze zachowanymi zbiorowiskami górskimi (leśnymi lub nieleśnymi) siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG jak również gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). W jednostce występują pojedyncze obiekty geologiczne i geomorfologiczne w postaci licznych grzbietów wąskich i szerokich, małych dolin wciętych, wierzchołków stożkowych i kopulastych, przełęczy i powierzchni zrównań. Jednostka objęta jest ochroną prawną - rezerwat przyrody Lipowska (zachowanie systemu torfowisk wysokich oraz fragmentów górnoreglowego boru świerkowego), Romanka (zachowanie pierwotnego fragmentu dawnej puszczy karpackiej w postaci górnoreglowego boru świerkowego), Pod Rysianką (zachowanie ze względów naukowych lasu jodłowo-świerkowo-bukowego, będącego fragmentem pierwotnej puszczy karpackiej regla dolnego). Użytek ekologiczny "Hala Kamieniańska". Jednostka jest południową częścią korytarza ekologicznego Górna Wisła - Babia Góra.

Walory kulturowe

Na terenie jednostki występują pojedyncze obiekty związane z tradycją wypasu zwierząt (szałas) w rejonie Hali Cudzichowej.

Fizjonomia krajobrazu

Teren porośnięty lasem gór Beskidu Żywieckiego ze szczytami Romanka (1366 m n.p.m.), Majcherowka (1365 m n.p.m.) oraz innymi licznymi wyniesieniami i szczytami o dużych walorach ekspozycyjnych. Tereny leśne stanowią rozległe obszary ekspozycji biernej. Dobra ekspozycja czynna, na terenie jednostki znajdują się liczne ciągi widokowe, m.in. wzdłuż niebieskiego szlaku z kierunku od Sopotni Małej do schroniska PTTK na Rysiance. Ciąg widokowy wzdłuż granicy, w rejonie Palenicy. Malowniczy ciąg widokowy od schroniska PTTK na Hali Lipowskiej do szczytu Redykałny Wierch. Punkt widokowy na Hali Koziorka pod szczytem Rysianki. Elementy ekspozycji czynnej (punkty i ciągi widokowe) oferują rozległe widoki, w tym na główny grzbiet Beskidów oraz widok m.in. na Tatry. Teren przecina 9 szlaków turystycznych, w tym czerwony Główny Szlak Beskidzki. W niższych partiach, na stokach, obszar w większości zajęty przez lasy. Pojedyncze obiekty kulturowe związane z tradycyjnym wypasem zwierząt (szałas) wpływają pozytywnie na walory fizjonomiczne.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Widok z Hali Boraczej w kierunku Romanki – szczytowe partie jej masywu obejmuje jednostka 1764 (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 2

Widok z Hali Boraczej w kierunku Lipowskiego Wierchu – szczytowe partie obejmuje jednostka 1764 (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 3

Hala Redykalna (fot. Michał Sobala)

ZDJĘCIE NR 4

Rozległa Hala Rysianka w strefie grzbietu o wysokich walorach fizjonomicznych (fot. Adam Kaliszuk)

ZDJĘCIE NR 5

Hala Redykalna (fot. Michał Sobala)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

